

**Doris Eganová**  
**Hněv bohů u Macyho**  
(ikarie 1996/04)

Když jsem dodělala poslední práci, všechno mě unavovalo. Branwen, moje kolegyně, plánovala dovolenou někde v motelu pod Blue Ridge Mountains; jsou to čisté podniky s květinami na stolech a starožitnickými krámy ve vedlejším domě, kde je skrz staré sádkartonové stěny všechno slyšet a recepční si pamatuje vaše jméno. Já chtěla něco anonymního. S posuvnými skleněnými dveřmi. Vegas by bylo v pohodě, ale je tam moc světla.

Na jerseyjském pobřeží bylo stejně po sezóně. Propána, nebyla jsem tam léta a teď se mi to všechno začalo vracet. Pach zinky mi připomněl vůni mokrých plavek. Asbury Park, Seaside Heights, Wildwood Crest. Místa mého dětství se vynořovala z prázdnoty. Laciné, přechlazené motely, chlorované bazény, velké plastové poutače, které ozařovaly noční oblohu maloměsta, volno - plno. U labutě. U ježovky, U kosmonauta. Ale teď je říjen, bazény budou vypuštěné, rodiny budou odjíždět nacpanými auty a po pláži se bude prohánět jen vítr. Málokde bude vůbec otevřeno; musí se toho spousta obvolat. Ten nápad se mi zalíbil.

"Co je s tebou?" zeptala se mě Branny. "Je krásný podzim, spousta barev, a ty chceš sedět na pláži a dívat se do písku. Proboha, pojed' se mnou."

"Říkali, že máme měsíc volna, ne? A já ho chci strávit přesně takhle. Vyrázím na Garden State Parkway a otevřu si všechna okýnka. Z limuzín už je mi špatně - od kouřových skel je mi ještě hůř - a nejhůř snáším, že mě pořád někdo sleduje."

"Ze mě je ti taky špatně?" přerušila mě Branny.

"To ne." Došla jsem k ní, objala ji a políbila do vlasů. Dvě tloustnoucí ženy na prahu stáří. Proč musím vždy mít takový odstup, že se vidím zvenčí? A to jenom u příjemných věcí. Do průšvihů padnu vždycky rovnýma nohama.

"Vzdávám se," řekla Branwen. Na chvíli mě k sobě přimáčkla a pak odešla do salonu našeho apartmá v newyorském Hiltonu, aby objednala letenky. "Tak poslyšte," slyšela jsem ji po kratší hádce s telefonem křičet do sluchátka. "Jsem registrované orákulum, a tu letenku chci hned."

S Branwen jsem se seznámila poté, co se můj život od základů změnil. Patnáct let jsem učila čtvrtý ročník warrentownské střední školy. Warrentown je malé město v Massachusetts, velice venkovské a izolované. Na vzdělání nekladli nijak vysoké nároky. Ani já; pokud se někdo chtěl učit, ráda jsem mu pomohla - když ne, jeho problém. Možná

to pro učitele není ten nejlepší přístup, ale tak to ve městě chtěli. Děti každý desátý den nepřišly na vyučování, buď byly za školou, nebo pracovaly na poli. Budiž. Ale ne že bych tam žila jako někde v džungli; měli jsme kabelovou televizi, dvě videopůjčovny a třísálové kino na Hlavní ulici. A mohla jsem si zajet do Bostonu kdykoli se mi zachtělo.

Své první proroctví jsem pronesla tři dny po svých jednačtyřicátých narozeninách. Jako každý rok jsem hovořila o nebezpečí sáňkování na Box Hillu. Děti jezdily příliš rychle, pod kopcem končily na betonovém parkovišti a mnohdy k smrti vylekaly řidiče.

"To se týká i tebe, Bobby Grante," zakončila jsem k vlastnímu překvapení proslov. Můj hlas se rozechřměl třídou.

"Až to příště zkusíš, zlomíš si ruku."

Všechny děti se podívaly na Bobbyho a pomyslely si, že jsem ho posledně nachytala. Ale já ho neviděla. Když poprvé napadl sníh, byla jsem v Bostonu.

Chlapec se ve škole ukázal až o dva týdny později a měl ruku v sádře. "Patří mu to," říkali rodiče, kteří měli rozhodně neposlušnost za větší zlo, než zlomenou ruku. "Budete poslouchat paní učitelku a vyhýbat se Box Hillu!"

"Autoritativní proroctví," říkali moji kolegové.

"Nemělas to říkat; podvědomě si pak schválně zlomil ruku."

Žádná autosugesce, pomyslela jsem si. Prostě předtucha.

Ne, nevěděla jsem, co se děje. Ale bylo mi jasné, že jsem to neřekla já.

Tolik zima; přihodilo se ještě pár zvláštních událostí, ale v podstatě nestály za řeč. Když přišlo jaro, na občanské schůzi se diskutovalo o stavbě železobetonového mostu za městem na místě starého dřevěného. Podobné debaty se vedou po celé Nové Anglii - na jedné straně neústupní estéti, kteří chtěli nechat most opravit a natřít, na druhé straně většina místních občanů, unavená věčnými průjezdy těžkých kamionů přes město na vzdálený sayrevillský most.

Mě se starý most docela líbil, ale vzhledem k tomu, že jsem bydlela dál od silnice, jsem nepociťovala problémy s nákladáky na vlastní kůži. Takže jsem na schůzi mlčela. Přívrženci stavby po pěti letech konečně vyhráli a okamžitě ustavili komisi pro výběr stavební firmy. Zvedla jsem ruku a když mě vyvolali, postavila jsem se.

"NEBUŽ IDIOT," řekla jsem Billu Shaflymu, vůdci novotářů. "TEN MOST SPADNE POD PRVNÍM TĚŽŠÍM NÁKLADEM." Zaznělo to jako z amplionu - musela mě slyšet celá posluchárna.

Orákulem se člověk nestane, dokud ze sebe mnohokrát neudělá na veřejnosti blbce. Do rozpaků jsem upadla až později; v té chvíli jsem totiž skoro nevěřila, že se to skutečně stalo. Posadila jsem se a předstírala, že mluvil někdo jiný. Tak jsem to koneckonců cítila.

Na podobné prohlášení těžko někdo něco řekne, takže se na mě chvíli divně koukali a pak pokračovali v diskusi. Pár dní jsem se bála o místo, ale bylo to staromódní městečko a u staropanenské učitelky tu trochu výstřednosti dokonce čekali.

O pár měsíců později se most zbořil pod nadměrným nákladem z Bostonu, město podalo žalobu na stavební firmu Taper & Shafly a já přes noc získala reputaci. Tehdy se v televizi začínaly objevovat první zprávy o navenek normálních lidech, jejichž předtuchy se vyplnily. Napřed mě to zajímalo, ale pak jsem se začala podobným zprávám vyhýbat.

Ale bylo to i v novinách. A v očích mých žáků ve škole a jejich rodičů. "Řekněte mi, jak to vypadá se Suzie," zeptal se mne jednou její otec po třídní schůzce.

"Má samé jedničky a dvojky a velice dobrý přístup. Myslím, že se nemáte čeho bát." A on se na mě tak díval, jako by očekával něco víc.

Ze světa přicházely další zprávy. Ale už nebyly tak podrobné, vypadalo to, jako by někdo ututlával informace. S věstci se děly zvláštní věci. A pak vláda oznámila, že chce jev studovat: každému věstci, který se zapojí do Projektu, slibovali velkou odměnu a stálý plat.

Rok nato si pro mě přišli. Místo slova předtucha či proroctví se začalo mluvit o věštbách. Dávno jsem slyšela o Projektu, jehož jsem se nechtěla zúčastnit. Dávno jsem četla štědrovečerní úvodník v New York Times: Návrat bohů. Ne že by to mysleli doslova - Times určitě ne. Ale shromáždili dost informací o Projektu a probrali je s několika profesory psychologie a mytologie. "Vypadá to, že tito výjimeční jedinci jsou schopní nahlédnout všeobecné archetypy a získat od nich informace. Dospěla již lidská rasa do stadia, v němž může z podvědomí vyzdvihnout, prozkoumat a zařadit stíny, které tam kdysi zatlačila? Odpověď se stále skrývá v těchto stínech. Ale svítá nám naděje, světélko, jenž nám právě o vánocích ukazuje cestu."

Pěkně vám děkuju, New York Times.

Dva agenti FBI, kteří za mnou přišli o týden později, byli sušší. Nikdo na mě nevytáhl pistoli, ale dali mi jasně najevo, že moje náhrada na druhé pololetí už je na cestě a pokud si nejsem vědoma své povinnosti, může se mi dost zkomplikovat život. Zabalila jsem si dva kufry a každému dala jeden do ruky. Nebránili se. Třetí, čistě oholený frajer v saku a kravatě čekal u auta, tak jsem mu dala ještě velkou tašku. Ať se snaží být užiteční. Neměla jsem psa ani kočku, nějak jsem se k tomu nikdy nedostala. Zamkla jsem dveře a už nikdy se tam nevrátila.

Nervózně jsem chodila po našem apartmá, odhrnovala závěsy, pozorovala newyorské ulice a představovala jsem si, jak asi vypadaly v roce 1920, 1860, 1700. Byla to taková hra. Branwen si s jednodenním

předstihem balila na cestu - už je taková - když se ke mně otočila a řekla:

"Potřebuju svetr."

"Máš tři."

"Mám svetříky na zapínání. Chci pulovr - tlustý rybářský rolák, divoký, s keltským vzorem."

"Svetr na knoflíky je stejně teplý."

"Jedu do hor a chci tam chodit v pulovru." Začínala být tvrdohlavá.

Nákupy oblečení pro mě byly noční můrou. "Můžeme si v recepci půjčit nějaký film."

"Půjdeme k Bloomingdalovi."

"To je hotové bludiště! Nenajdeš cestu ani z jednoho patra do druhého. Odmítám vkročit do..."

"Máš depresi, potřebuješ na vzduch. Pojdme k Altmanovi."

"Napustím vanu, objednáme si nějakou čínu, pár videokazet..."

"Macy," řekla Branwen přesvědčeně, jako by zakončovala vědecký spis. Vytáhla mé kecky s velkým jazykem a podala mi je.

Šly jsme k Macymu.

"To bude dobrý," obrátila se ke mně v taxíku, "musíš se trochu provětrat. Tu děsnou náladu si vezeš už z Virginie."

"Není to děsná nálada, přemýšlím."

Na chvíli zvažněla. "Koukni, vím, že bych se neměla ptát," - chvíli uvažovala, jestli může být v autě odposlech - "ale nikoho a nic jsi neproklela, vid'?"

"Slíbila jsem, že to neudělám, a taky že ne."

Ulevilo se jí. "To jsem věděla." Někde kolem 40. ulice řekla: "Ale všechny ty drobnosti, co se zvrty ve Washingtonu - velvyslanec, který při odbavování zakopl a spadl, jak se rozbila zásobovací dodávka, že všechny kufry omylem poslali do Panamy - víš, napadlo mě, že se ti třeba zase ukázal Loki."

"Se zavazadly jsou vždycky problémy."

"O to tu nejde, zlato."

Pokrčila jsem rameny. "Lokiho mám ráda stejným způsobem, jako třeba jerseyjské pobřeží. A kdo ví, jak dlouho se s ním ještě budu vídat?"

"Proč bys ho neměla vídat?"

"Protože," zalhala jsem, "jsem slíbila šéfovi Projektu, že už ho nebudu vyvolávat."

Branny se usmála. "Fajn, to jsem ráda." Vzala mě za loket. "Dostala by ses tak do ošklivých problémů."

Z taxíku jsme vylezly před velkou cedulí VÍTEJTE U MACYHO, V NEJVĚTŠÍM OBCHODNÍM DOMĚ NA SVĚTĚ a v teniskách a tvídových sukních jsme prošly otočnými dveřmi. Ona měla bílý svetřík a já šedou

bundu. Skvělý párek pro kameru, pomyslela jsem si. Postarší lesbické učitelky z pekel.

Projekt sídlil na staré vojenské základně. Bylo nás tam asi dvě stě padesát, jich kolem tří set. "Oni" byli samí vládní zaměstnanci: psychiatři, pozorovatelé, zapisovači, kuchaři, zásobovací a bezpečáci. Říkali jsme tomu Pevnost Strachu. Všichni jsme se báli, že se zblázníme.

Každý z nás o tom uvažoval ještě než sem přišel; a když něco říkáte lidem, a oni si místo odpovědi píšou poznámky, připadáte si stejně jako šílenec. Prvních pár týdnů jsem měla noční můry a pozorovatele šťvalo, že jsem si žádnou nepamatovala.

Ale člověk si zvykne na všechno. V kavárně a na chodbách jsem se začala bavit s lidmi. Například pan Sackville, starší pán s hůlkou, mi řekl, že si každý den po večeři povídá s Afroditou a posledně ho požádala, aby mě od ní pozdravoval. V té době jsem ještě sama zjevení neměla, takže jsem se při takovém hovoru cítila velice nejistě. Ale zvládla jsem to. A pak tu byla Gerda Lichtová, vysokoškolská studentka, které jsem jednou při obědě dala pudink. Slýchávala Višnu a Rámu a potom říkala věci jako: "Přítomnost ani budoucnost neexistují. Ulpívání nás svazuje s přeludem. Dojíš ten čokoládový moučník?" Říkala jsem si, že tu nemá co dělat, ale dostala se sem proto, že jednou v kině vstala uprostřed Casablancy, zrovna když se zpívá Marseillaisa, a oznámila, že každou chvíli přijde zemětřesení. "Jsem stejně překvapená jako vy," dodala zcela odlišným hlasem. Pak rychle opustila sál. Dost lidí znervóznělo a rovněž odešlo, takže se jí podařilo nejen předpovědět zemětřesení v New Madridu, ale také zachránit několik životů.

Jednoho rána jsem se vzbudila z noční můry plné krve a ohně a v křesle u okna jsem spatřila muže v helmici. Usmál se na mě a zmizel. Téhož dne večer jsem se snažila vydolovat z automatu v hale Hersheyovu tyčinku, když tam přišel pan Sackville. Do jeho rámě byla zavěšena modrooká žena v dlouhém plášti. Upravil si vázanku a nabídl jí umakartovou židli. Podívala se na mne oceány v očích a naklonila hlavu. Svět se se mnou zatočil v představě holubic a mořské pěny. Spěšně jsem odešla a zamkla se ve svém pokoji.

Přišli pro mě psychiatři. Přemluvili mě, abych odemkla, a dovedli mě před zkušební komisi. "Je to průlom," říkali. "Bud'te ráda. Teď se ten stav naučíte vyvolávat vědomě."

"Vyvolávat? Proboha proč? Já to nechci, chci mít pokoj."

"Abyste mohla odpovídat na otázky," řekl nejmladší z nich, zrzavý pihovatý chlapec.

"Máš ve tváři smrt," řekla jsem, protože to byla pravda. "Stačí vám taková odpověď? Máte ještě nějaké otázky?"

Ztěžka polkl, ostatní se na něj podívali, ale pak pokračovali. Později jsem se dozvěděla, že měl AIDS. "Potřebovali bychom vědět určité věci. Míří náš výzkum rakoviny správným směrem?"

"Ano," odpověděla jsem bez přemýšlení.

"Kdy dosáhneme výraznějších úspěchů?"

"Za vašeho života."

To způsobilo vzrušení. "To sedí," řekl jeden. "Mlč," okřikl ho druhý.

"Sucho v Jemenu. Jak dlouho bude trvat?"

"Ještě dva roky ohně a prachu. Pak bude dost jídla pro celou zemi."

"Bude Kelliher znovu prezidentem?" zeptal se jakýsi hlas. Ostatní se za ním otočili.

"Velkou většinou hlasů," řekl můj démon přímo.

"Ratifikuje senát dohodu o zbraních?"

Ticho. "Nevím," řekla jsem. "Je pryč."

"Kdo?" vypálil jeden z komise. Byl to stejný hlas, který mi položil obě politické otázky. Starý dobrý Kelliher tu měl svého člověka.

"Nevím," opakovala jsem.

Potom se to v Pevnosti trochu zlepšilo. Začínala jsem chápat strukturu věcí. S panem Sackvillem, Gerdou a kýmkoli čtvrtým, kdo byl ochoten, jsme hráli bridž. Za úspěšné složení vyvolávacího testu jsem dostala vládní odměnu, koupila jsem si přehrávač disků a někdo mi ho ukradl. Občas jsem v Pevnosti zahlédla bytosti jiného druhu - bytosti, které vypadaly jako Hermes, Pan nebo Apollón, ale ne tak, jak jsem si je představovala já. Byly vyvolány jinými lidmi. Různá orákula vyprávěla dokonce stejnou legendu různě. Redaktor Times měl možná pravdu; taková různost vizí svědčila spíše pro archetypy než pro bohy. Pan na kozlích nožkách jednou ukradl dr. Perlmutterovi čepici a on se divil, proč se všichni smějí.

Byli jsme daleko uvolněnější. Aniž bychom to věděli, zjevení se děla všude. Museli začít registrovat orákula, nebo by se to vymklo z ruky.

O bozích vám toho moc neřeknu, leda že byste neměli hrát poker s Lokim, s Odinem šachy a cokoli s Luciferem. Myslím, že lidé, kteří se baví s Rámou, se naučí vznešenějším věcem.

Ještě jsem vám neřekla o druhém průlomů, který mě v Pevnosti čekal. Už jsem tu nějakou dobu byla, když jsem na chodbě našla ručně tištěný plakát: BOHOVÉ PŘICHÁZEJÍ VE VŠECH POHLAVÍCH! Nepodporujte utlačovatele! Dnes večer 20 hod. v učebně 201 schůzka o možnostech společenské změny. Gay/lesbický večírek 22 hod., Sagerův klub.

Nebesa, něco takového jsem viděla naposledy na univerzitě... a měla jsem dobrý důvod. Věk nevinnosti byl za námi. Představení skončilo, rozejděte se. Normálně bych tomu nevěnovala pozornost, ale zaujala mě naivita plakátu a byla jsem zvědavá, jaký blázen ho mohl napsat.

Kolem čtvrt na devět jsem nakoukla do dveří 201; místnost byla prázdná, jak se dalo čekat, až na hnědovlasou ženu v texaskách, která seděla na katedře. Podívala se na mě. "Jen dál, zábava je v plném proudu."

"Ano, vidím." Zavřela jsem za sebou dveře. Na chodbě nikdo nebyl, ale opatrnosti nikdy nezbyvá. Pokud jsou tu kamery, stejně je pozdě. Sbohem, kariéro učitelky.

"Já jsem Branwen Sellecková."

"Nazdar," odpověděla jsem. Nechtěla jsem se prozradit. Ona mé jméno znát nemusí a v Pevnosti je to samá štěnice.

"Půjdeš dál?"

"Díky, ale nechtěla jsem se zdržet. Jenom se tak na minutku podívat."

"Ale no tak, nebuď zbabělec."

"Asi jsem." Zakřenila se. Popošla jsem dál do místnosti. "Opravdu si myslíš, že je to tak dobrý nápad, kamarádko? Takhle klidně se ohánět vlastním jménem, když můžeš čekat mravnostní každým dnem?"

"To mě netrápí. Jsme vládní majetek, a nikdy jsem neslyšela o vládě, kterou by zajímalo, co její zbraně dělají ve volném čase. Víím, co říkám. Mravnostní mě už dvakrát mělo na černé listině, co dělám orákulum, a strýček Sam moje jméno vždycky vymazal."

Asi není tak naivní. "Jak ses dostala na listinu v tak krátké době dvakrát za sebou?"

"Mám dva opuštěné."

Musela jsem se smát. "Maminka ti nikdy neříkala, že nemáš tolik mluvit?"

"Ale, léta jsem byla hodná holčička. Jenže Apollón mi řekl, ať to tak nežeru."

Z větší blízkosti jsem si všimla, že má náušnice Omega. Takové jsem už léta neviděla. Zjevně si Apollónovy rady brala k srdci.

"Nevěděla jsem, že ho zajímají takové věci."

"Je nepochopený."

Došla jsem až ke katedře. "Cos dělala, než tě sebrali?"

"Snažila jsem se dostudovat archivnictví. Ale hlavně jsem učila na škole v Bronxu."

"Vzdávám se," řekla jsem jí na to. Odsud jsem viděla, že její vlasy nejsou čistě hnědé, ale trošku do červena, spíš mahagonové.

Věděla jsem, že se blíží problémy. Možná že by bývalo bylo moudřejší nevyhýbat se tehdy Afrodité pana Sackvilla.

V informační kukani u Macyho jsme ze zeptaly na oddělení svetrů. Za námi stál černovlasý muž v kožené bundě a trpělivě čekal, až mu uvolníme přístup k plánku objektu. Měl kudrnaté vlasy, veselou tvář a když jsme odcházely, velice flirtovně se na mě podíval, ať už jsme stárnoucí lesbické učitelky z pekla nebo ne.

Líbily se mi spodní proudy událostí a skryté tváře věcí, detaily, výstřednůstky. Vyšlo to najevo z našeho přístupu k prorokování. Napíchnula se na Apollóna, světlo, léčitelství a rozum. Mě to táhlo k bohům chladných krajů, kteří občas sami krváceli a trpěli - a líbili se mi podrazáci a padouši. Coyotl. Loki. Hanuman. Lokiho jsem měla nejraději, protože byl zároveň padouch i sebeřan.

Nakupující davy vířily kolem nás. "Měly bychom se rozhodnout, kam půjdeme napřed," řekla Branwen.

"Lepší oblečení," četla jsem z plánku obchodního domu. "Jaké je to ostatní, Horší oblečení?"

"Tamhle jsou jezdící schody," řekla a tlačila se ven z lidského moře.

Snažila jsem se jí držet ze všech sil. Prošly jsme kolem pultu s parfémů Chanel a já ji chtěla požádat, ať počká. Mohla bych využít příležitosti a pořádně vyždímat téměř bezednou úvěrovou kartu, kterou nás Projekt vybavil. Ale za těchto okolností to asi nemělo smysl.

V proudu zákazníků jsem zahlédla děcko s nápisem na modrém tričku: *Věci se rozpadají. Střed je neudrží.* Zamrkala jsem a zpráva zmizela.

"Jdeš?" otočila se na mě Branny.

"Jo, počkej chvíli." Dohnala jsem ji.

"Líbí se ti tu něco?"

"Ne."

Prošly jsme kabelkami, klobouky a módními doplňky. Na eskalátoru řekla: "Určitě nepotřebuješ šálu? Nikdy jsem ti nic nekoupila."

"Chci jenom vypadnout. Nesnáším nákupy, Bran. Vždycky mám pocit, že mi z těla mizí energie a vytéká do prostoru."

Pohládila mě po ruce. "Až se vrátíme, objednáme si pizzu."

Prádlo, šaty, módní obleky. "Tady to je," řekla vesele a pokračovaly jsme ještě pár mil.

Když jsme došly do vlněného zboží, vrhla se mezi regály jako voják při rabování, vytahovala z polic jeden svetr za druhým, prohlížela je, zkoušela a přebírala. Branwen nakupovala ráda. "To je skoro ono," zamumlala konečně. "Až na tenhle modrý vzorek na roláku. Zeptám se prodavače, kde jsou ty bez vzorku."

Přišly jsme k muži kolem padesátky, v košili s kravatou, ale bez saka. Naprosto netečně seděl u pokladny. Branny čekala asi třicet sekund a pak řekla: "Promiňte..."

Zíral dál do kousku papírku, který držel v ruce.

"Promiňte," řekla znovu, "mohl byste mi říct, kde jsou takovéhle svetry bez modrého proužku kolem krku?" Ukázala mu svetr.

Pomalů zvedl hlavu. "Co chcete?"

Vytáhla reklamu, kterou vystříhla z Daily News, a položila ji na pult vedle svetru. "Tyhle svetry," odpověděla a ukázala na obrázek v reklamě. "Jsou skoro jako tenhle, ale tenhle má modrou výšivku na roláku. Nechci ji tam. Obrázek na balení také nemá modrý proužek. Kde jsou tu svetry bez vzorku?"

Na vteřinku jsem si ji představila stát před třídou a dolovat z žáků alespoň náznak inteligence.

"To je on," řekl muž.

"Ne, není. Tohle je jiný svetr. Kde je ten druhý typ?"

"Tohle je on. Je to napsáno na obalu. Na obalu je totéž, co v reklamě."

"Ale v tom obalu je něco jiného! Podívejte se."

"Nechci se dívat." Prodáváč řekl své poslední slovo. Nepřekvapilo mě to. Z deseti největších hulvátů, které jsem v životě potkala, jich sedm pracovalo u Macyho.

Popošla jsem o pár kroků a začala hledat v policích. Za minutu jsem zavolala: "Bran! Tady. Tohle jsi hledala?"

Balení bylo stejné, ale rolák byl bez proužků. Podívala se na něj a potom na mě. "Tebe mi poslalo samo nebe."

Jak jsme tam stály, slyšely jsme zoufalý ječák. Někdo se zase snažil hovořit s panem Sluníčkem. "Myslíš, že se tak chová jen k ženám, nebo ke každému?"

"Myslíš, že je to dědičné?" nadhodila jsem.

"Vydalo by to na zajímavou studii. Těžko kdy nějaký sociopsycholog zpracoval hulvátství. Stálo by to za rozbor - jen si představ, jaký by pak byl život krásný."

"V tomhle obchodě by měl zlatý důl."

Branny chtěla ještě do výprodeje Reeboku o patro výš. Vešly jsme na eskalátor a já si představila Pana, jak krade přímo před nosem toho vředu společnosti a - nesmím na to myslet. Na okraji zorného pole jsem zpozorovala pohyb, kterému říkám "Had"; proboha, pomyslela jsem si, tady ne. Sevřela jsem madlo a začala se potit. Ježíši, jenom nakupujeme. Nechtě mě být.

"Je ti dobře?" zeptala se Branwen.

"Ano. Ale to nakupování ze mě vždycky vytáhne všechnu energii."

"Nebud'te nervózní," radila mi sekretářka. Byl to jen další pohledný, čistě oholený mladík, s kterým jsem se seznámila od doby, kdy jsem opustila Novou Anglii. "Vidělas už někdy prezidenta?"

Na to se mě jednou zeptal můj malý synovec Eddie. "Jaký je?" To bylo předtím, než mě jeho matka slušně požádala, abych odjela.

Viděla jsem prezidenta. Všichni jsme s ním mluvili. Kurva flák, jak by řekl některý z mých maturantů. Když vás jednou vyždímají bohové, muž v šedém obleku na vás velký dojem neudělá. Byl menší než v televizi a trpěl alergií. Byla zrovna pylová sezóna a Pevnost Strachu ležela v polích; ten chudák za celou návštěvu ani neodložil kapesník. Snažil se být přátelský. Bylo vidět, že před námi chce vypadat jako obyčejný člověk. My se snažili předstírat, že nás to těší.

Potom jsem ho viděla jen jednou. "Je moc hodný," odpověděla jsem Eddiemu, "velice zdvořilý."

Nic se nedařilo. Na dva tucty fanatických fanoušků Reeboku byl jediný prodavač. A ten měl plné ruce papírování. Branny se rozhodla, že mě vezme do bufetu v osmém patře, takže si budu moct dát kolu a trochu si posedět. Když jsme tam dorazily, zrovna zavírali. Poslali nás do Le Petit Café ve druhém poschodí. Tam neměli místo ani kolu. Poslali nás do jiné kavárny ve třetím, ale tam bylo zavřeno, takže jsme si v oddělení nábytku ve čtvrtém sedly na divan a polovážně uvažovaly, jestli jsme nějak neurazily bohy.

"Mám pocit, že bychom měly vypadnout," řekla.

"Haleluja."

Nejbližší pojízdné schody dolů se zasekly. Procházely jsme různá oddělení a hledaly jiné. "Největší obchodní dům na světě," procedila Branwen skrz zuby.

"A my ho projdeme celý," dodala jsem.

Mohla bych přísahat, že pod tím prvním eskalátorem jsem viděla Coyotla. Branny jsem o tom nic neřekla. Má společnost jí nesesedla a beztak jsem si měla při vyvolávání dávat větší pozor.

Když jsme procházely kolem pokladny, začala plivat účtenky. Pokladní do ní praštila. "Přestaň," zaječela. Branny se na mě podívala. Pokrčila jsem rameny.

Další pokladna, kterou jsme mýjely, také začala chrlit papír. Branwen se zastavila a podívala se mi do očí, ruce v bok. "Loki."

Někde v dálce se neklidně vlnil Had. "Hele," řekla jsem rychle, "klidně přiznám, že má dost dětinský smysl pro humor. Ale Bran, určitě není zodpovědný za každou malichernost."

Chvíli si mě podezřívavě prohlížela a náhle se otočila a šla dál. "Někde tu musí fungovat schody," řekla stejně, jako určitě kdysi sir

Edmund Hillary: "Někde ta hora vršek mít musí." Minuly jsme třetí pokladnu, Bran se u ní zastavila a čekala. Nic se nestalo. Šly jsme dál.

Za námi začal létat papír.

"Aha," řekla Branwen.

"Přísahám, vědomě jsem nic neprovedla."

"To jsi o čepici doktora Perlmuttera říkala taky."

"Byla to pravda!"

Dívala se za mě a oči se jí začaly rozšiřovat. Otočila jsem se. Pan na kozlích nožkách tančil uličkou a za ruku vedl vytáhlou opici. Po cestě shazovali regály s oblečením. Bran se tiše zeptala: "Hanuman?"

Přikývla jsem.

Vzpamatovala jsem se a rozhlédla po svědcích. Nejméně pět lidí pozorovalo pro ně samovolně se kácející regály. A kdo ví, možná, že když nebyli orákuly, měli tím blíž k pravdě. Hráli jsme si opravdu s bohy a démony, nebo jsme šije sami vytvářeli? V poslední době jsem o tom často přemýšlela.

Ale ne teď. Vzala jsem Branwen za rameno. "Víš co? Hlídači tu budou každou chvíli."

Mrkla a řekla: "Mizíme."

Za námi se poschodím šířil zmatek. Za sebou jsem zaslechla řvát veselý, hrdelní bas a pak úder obrovského kladiva do zdi. O minutu později nám nad hlavami prosvištěl šíp a zapíchl se do hromady pláštěnek Londýnská mlha.

Muži v uniformách hlídačů a vedení obchodu s bílými karafiáty proudili do našeho patra. Někteří se na nás divně dívali.

Další eskalátor v opravě. Jak je to k čertu možné? Eskalátory byly u Macyho jednou z mála spolehlivých věcí. Změnily jsme směr a vyrojilo se ještě víc bezpečáků. Jeden ukázal na mě a na Branny.

Začali se kolem nás stahovat, asi jako indiáni kolem vlaku. Nemám proti sobě ráda přesilu.

Obklopili mě úředníci z Projektu.

"Nechci navštívit prezidenta," prohlásila jsem. "Proč si nemůže promluvit s jiným orákulem?"

"Jste nejstálejší a nejukázněnější orákulum ve Spojených státech, a on chce zrovna teď něco vědět."

"Nejstálejší! Nejukázněnější!" K vlastnímu překvapení jsem na tváři ucítila slzy. "Jsem děsná!"

"Nesmysl," řekl šéf takovým tím srdečným hlasem, kterým se uklidňují hysterické staré panny. "Vždyť řídíte i vlastní sny."

"Mé sny za nic nestojí! Copak to nechápete? Moje sny za nic nestojí!" To už jsem křičela. Ale nejhorší bylo, že oni nás v takové situaci nebrali vážně, byli jsme pro ně něco jako náladoví operní sólisté.

"Řekla jste nám spoustu dobrých proroctví," řekl nejmladší z nich, ten, co umíral. "Předpověděla jste, že v Jemenu nebude hladomor, pamatujete?"

Ale to už jsem opravdu brečela a nemohla jsem jim odpovědět. Já jsem jim odpovědět nemohla.

"Těžko jim něco vysvětlíme, poběž."

Branný odhodila svetr a vyrazila za mnou.

"Rozjíždí se eskalátor!" vykřikla jsem, když jsme dorazily k vozíkům.

"Jede nahoru!"

"To je jedno," řekla jsem a naskočila. Šla za mnou.

Vystoupily jsme v posledním patře. "Je," řekla jsem a přelétla očima broušený křišťál a čínský porcelán. Otočila jsem se, ale dveře byly zavřené.

Šly jsme dál jak nejrychleji jsme mohly a za námi se tříštilo padající sklo. "Je to hrozně divné," řekla Branwen. Rozuměla jsem, co myslí. Bylo to divné i pro orákulum. Bylo to nejpodivnější, nejsilnější mnohonásobné vyvolávání, o jakém jsem kdy slyšela. A bylo mimovolné.

"Bran, přísahám."

"Vím. Věřím ti, to je v pořádku."

Had se probouzel. Had se probouzel a já neznala Jeho jméno.

Prošly jsme oddělení knih. Hefaistos si četl zkroucený pod stolem, ale knihy se změnilly v pornografii. Kolem poletovaly holubice. Byla tu i jeho Afrodité, ale ne ideál pana Sackvilla. Vypadala jako šlapka. Branwen mě zoufale chytla za ruku a táhla mě hledat jiný eskalátor.

Najednou se zastavila a řekla: "Potřebujeme pomoc. Tohle přestává být legrace. Děje se něco strašného." Zavřela oči, otočila je v sloup a po tváři se jí rozlil výraz klidu.

Objevil se Apollón, Branwenin Apollón, léčitel a ochránce rozumu. V té chvíli jsem byla ráda, že ho vidím, že se můžu obrátit na tak váženého boha. Bylo mi líto, že jsem se v jeho přítomnosti dřív cítila divně.

Otočil se a v podobě čisté, nepřírozené krásy došel k opodál stojící ženě a srazil ji na zem. Snažila se uniknout.

"Och Bože," vykřikla Branwen a odvrátila tvář. Oči měla plné slz; vypadala jako děcko, kterému matka právě dala facku. Tohle nebyl její Apollón, to byl Apollón, kterého jsem poznala u Ovidia, který kazil bohům pověst.

Všechno se zvrtilo. Byla to moje chyba, byla to Hadova chyba. Další z našich chyb.

Z dálky jsem zaslechla dusot kopyt. Blížil se. Tak brzy ne! Zoufale a neslyšně jsem zakřičela.

Branwen se otočila zpátky k Apollónovi. V její zdatné, kypré postavičce v hrdinském osvětlení pokladen jsem cítila keltský oheň. Když jste strávili nějaký čas u Projektu, začali jste tak vnímat.

"Dej si pozor," řekla jsem jí. "Už to nebude dlouho trvat." Neslyšela mě. "Zarazím to." Ani teď mě neslyšela.

Rozhlédla jsem se a ve velkých dřevěných dveřích nalevo jsem uviděla ohromného vlka. Na dveřích stálo VÝCHOD. Vlk se na mě podíval. Loki měl vlka za syna.

Doufala jsem, že staré přátelství má ještě nějakou cenu. Došla jsem ke dveřím a otevřela je. Někde dole na schodišti se rozječel alarm, ale bezpečáci měli dost práce jinde. Šla jsem nahoru. Dvě patra služebních prostor a nakonec ocelové dveře se závorou zevnitř. Tady jsem sama, pomyslela jsem si. Právě to jsem chtěla, tehdy, když to začalo.

Já ani Branny jsme nestudovaly obchod na Harvardu nebo ve Whartonu. Dvě ženy, které se nesnažily podílet na americkém průmyslu, doma vychovávat zdravé děti a oblékat se nad úroveň. Bylo více než pravděpodobné, že je s námi něco v nepořádku. Věděla jsem, že se mi bude ten měsíc dovolené po Branny strašně stýskat - proto jsem také chtěla jet sama.

Otevřela jsem dveře.

Když jsem dorazila na sraz ve Virginii, prezident Kelliher už na mě čekal. Bod pro něj, pomyslela jsem si, nepatří k těm namyšleným týpkům, kteří vás nechají čekat venku, aby vás odkázali do patřičných mezí. Čaj mi nabídl ve stříbrném servisu. Byla to má oblíbená značka, Ruská karavana, kterou by mi stěží nabízel náhodou. Další bod pro něj.

Pogratuloval mi k výborným výsledkům orákula. Poděkovala jsem mu. Chvilí jsme se bavili o všem možném a pak se zeptal: "Řekněte mi, víte už, na co se vás zeptám?"

"Ne, pane prezidente."

"A nemůžete na to přijít?" Vypadal, že ho to opravdu zajímá.

"Zdá se, že mi tu otázku stejně položíte, takže je to skoro jedno."

"Chápete," pravil s okouzlejícím úsměvem, "nabídl mi i jiné orákulum. Ale ten muž říkal, že má všechny odpovědi přímo od milosrdného Alláha, a to se mi tak docela nehodí."

"Pan Korba," řekla jsem. "Znám ho."

"Vy ale nedostáváte odpovědi od Alláha, že ne? Řekli mi, že jste spíše nordického vyznání."

Usrkla jsem trochu čaje. V téhle oblasti jsem si sama nebyla jistá. "Severským bohům dávám přednost, pane prezidente. Ale je to spíš koníček. Abych řekla pravdu, nevím, kdo ze mne odpovídá. Možná řečtí bohové. Možná mé podvědomí. Možná sám ďábel, co já vím."

Usmál se. "Ale podle záznamů předpovídáte velice přesně, což potřebuji."

Otrásla jsem se.

Naklonil se ke mně. "Dějí se určité věci, které nám dělají starosti. Máme potíže s jistou zámořskou velmocí a těžko se z nich někdy dostaneme."

Nezajímalo mě to.

"Řekněte mi, co se stane, když na ně udeříme jadernou silou?"

Narovnala jsem se a vytřeštila oči. Určitě jsem upustila šálek. Žaludek se mi obracel a měla jsem dojem, že se tam každou chvíli pozvracím, ale z úst mi vyšel jen známý zvukový hlas: "PŘIJDE VELKÉ VÍTĚZSTVÍ."

Vzalo mi to dech a já spadla zpátky do křesla. "Ježíšikriste!" vydechla jsem svým vlastním hlasem. Zírala jsem na něj.

Ani to s ním nehlo. "Kdyby vám to nevadilo, mám ještě několik otázek."

"Je pryč," řekla jsem.

Na rozdíl od psychologů z Projektu to nechtěl vysvětlit. "Myslím, že odpověď je dost jasná sama o sobě."

"Poslyšte," řekla jsem mu, "ta věta - přijde velké vítězství - je ze starého příběhu."

Projevoval zdvořilý, avšak líčený zájem.

"Starý král přišel k jednomu řeckému orákulu - nepamatuji se kam - a chtěl vědět, co se stane, když vytáhne do boje proti jinému králi. A orákulum řeklo 'Přijde velké vítězství'. Takže vytáhl do války, byl poražen a zabit. Přišlo velké vítězství, ale pro druhou stranu."

K mému překvapení řekl: "Ano, znám ten příběh."

Upřeně jsem ho pozorovala. "Takže z něj nic nevyvodíte."

Opřel se do křesla a přemýšlel. Ne, že by opravdu přemýšlel, jen nevěděl, jestli mi to má říct. Nakonec se odhodlal: "Víte, když dojde na jaderné zbraně, jen jedna strana může dosáhnout 'velkého vítězství'. Logicky to nebude ten stát, na který padají atomové bomby. Otázkou zůstává pouze, zda se vítězem stane jedna strana nebo žádná."

"Žádná!" řekla jsem a opřela se. Křečovitě jsem sevřela svoji starou kabelku.

"Ale předtím jste říkala něco jiného," poznamenal jemně.

Otevřela jsem dveře. Přes střechu dul vichr - začátek Ragnaroku. Had, jehož jméno je Uroboros, se svíjel a vlnil. Přes Hudson jsem zahlédla továrny, silnice a ohrady směrem na Jersey; představila jsem si prázdné motely dál na jih. Naložte auta, čekají nás těžké časy. Přijde velké vítězství, ale ne pro nás, lidi.

Vzdala jsem se posledních pár dní s Branwen, ale když jsem uviděla, jak se obloha barví do oranžova, pochopila jsem, že to ještě není dostatečný trest.

A tak jsem skočila. Nevím, jestli Had zemře se mnou, nebo ne.

*přeložil Robert Tschorn  
ilustroval Jan Hora*